

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“СОЦІАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ”
(для бакалаврів)**

МАУП

Київ 2008

Підготовлена старшим викладачем кафедри соціології *А. О. Петренко-Лисак*

Затверджено на засіданні кафедри соціології (протокол № 1 від 03.09.07)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Петренко-Лисак А. О. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Соціальні технології” (для бакалаврів). — К.: МАУП, 2008. — 38 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, тематичний план дисципліни “Соціальні технології”, методи, види і форми контролю та звітності самостійної роботи студентів, варіанти контрольних робіт, методичні рекомендації контролю самостійної роботи студентів, контрольний тест для самоперевірки, теми курсових робіт, питання для самоконтролю, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2008

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Самостійна робота студентів у рамках навчальної дисципліни “Соціальні технології” передбачає формування самостійності у здобутті знань, способах оволодіння складними вміннями і навичками бачити зміст та мету роботи, організовувати власну самоосвіту, вміння по-новому підходити до вирішення питань, оптимізувати пізнавальну і розумову активність, самостійність, здатність до творчості.

У рамках самостійної роботи під час аудиторних занять та у позааудиторний час студенти:

- ознайомлюються з концептуальним статусом соціальних технологій як специфічного явища науково-пізнавальної та організаційно-практичної діяльності;
- дізнаються про генезу та етапи історичного розвитку соціальних технологій шляхом розкриття змісту ідей та проєктів оптимізації процесів соціальної життєдіяльності;
- опановують специфіку соціотехнологічного підходу до вивчення та організації життя суспільства, соціальних спільнот, інститутів, корегування соціальних взаємодій та взаємовідносин;
- дізнаються про основні досягнення в галузі соціальних технологій;
- усвідомлюють науково-практичний статус та специфіку соціальних технологій;
- ознайомлюються з основними поняттями та категоріями теорії соціальних технологій та професійної термінології практики соціальних технологій;
- формують теоретичні узагальнення щодо відповідних базових знань;
- розширюють кругозір;
- формують соціологічну та соціотехнологічну культуру;
- набувають вмінь та навичок соціологічного аналізу суспільного життя.

Це зумовлює значущість самостійної роботи студентів, їхньої активності, ініціативності та творчості.

Метою організації самостійної роботи студентів є формування у студентів сучасних знань та уявлень стосовно головних напрямів теоретичних та емпіричних досліджень соціотехнологічного напрямку соціологічної науки. В результаті вивчення дисципліни студенти

опанують правила інтерпретації науково встановлених соціальних фактів, що характеризують стан соціальних систем. Сформулюють ази професійних якостей соціолога як соціотехнолога, а також професійної етики соціологічної діяльності.

Самостійне опанування змісту курсу передбачає вивчення студентами теоретичного матеріалу з переліку рекомендованої літератури, підготовку виступів на семінарсько-практичних заняттях, написання рефератів, наукових записок (есе), підготовку до написання контрольних робіт та виконання тестових завдань.

Завданнями дисципліни в межах самостійної роботи студентів є:

- вміння систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність;
- практикування здобутих теоретичних знань;
- формування творчих, креативних навичок;
- орієнтація на активні методи опанування інформації, знань;
- формування здібностей до самоосвіти, саморозвитку.

Опанувавши пропоновані форми самостійної роботи, студенти:

- отримають змістовну інформацію про місце соціальних технологій у системі сучасної соціології – їхньої ролі в процесі організації соціальної реальності, а також у прогнозуванні соціальних тенденцій та перспектив;
- матимуть цілісне уявлення про соціальні технології як науку та практику;
- засвоять систему знань про об'єктивні чинники розвитку соціотехнологічної теорії та практики;
- знатимуть специфіку соціотехнологічного підходу до вивчення суспільства, соціальних груп, спільнот, організацій, взаємодії особистості та суспільства, соціальних відносин та механізмів їх регуляції;
- вмітимуть інтерпретувати науково встановлені соціальні факти, що характеризують стан соціальної системи;
- вмітимуть розпізнавати, розуміти та оцінювати суспільне життя на основі системного підходу всебічного бачення соціальних проблем сучасності;
- вільно орієнтуватимуться в соціальній структурі суспільств;
- отримують інформацію щодо місця соціотехнологічної діяльності в сучасному житті суспільства, її функцій, призначення;

- отримують практичні навички роботи з учбовим матеріалом (підручниками, посібниками, лекціями, соціологічними першоджерелами, соціологічною інформацією, розміщеною в мережі Інтернет, соціологічними словниками).

Індивідуальний пошук знань важливий, адже сприяє розвитку допитливості, зацікавленості, орієнтує на дослідницьку роботу теоретичного або дослідно-експериментального рівнів. Відбувається зближення самостійної роботи з науковим пошуком.

Спираючись на цей принцип, викладач бере активну участь в організації самостійної роботи студентів, співвідносячи її з навчально-освітньою діяльністю в аудиторії. Реалізації цього принципу сприятимуть наступні правила: викладач повинен

- рекомендувати студентам різноманітні форми самостійної роботи;
- допомагати студентам оволодівати методами самостійної роботи;
- періодично здійснювати контроль за перебігом самостійної роботи студентів.

**МЕТОДИ, ВИДИ І ФОРМИ КОНТРОЛЮ
ТА ЗВІТНОСТІ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“СОЦІАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ”**

Методи та види	Функції методів	Форми контролю та звітності
<p>I. Методи дослідження інформаційних джерел:</p> <p>1. Перцептивні:</p> <ul style="list-style-type: none"> • читання • слухання <p>2. Мнемонічні:</p> <ul style="list-style-type: none"> • робота з підручниками та навчально-методичними посібниками 	<ul style="list-style-type: none"> • Формування вмінь самопідготовки • Розвиток самостійності мислення • Розвиток наполегливості • Розвиток інтересу до самоосвіти 	<ul style="list-style-type: none"> • Врахування активної роботи на аудиторних заняттях • Перевірка виконання індивідуальних завдань • Аналіз самостійно підготовлених матеріалів • Обговорення результатів самостійної роботи на аудиторних заняттях • Захист рефератів

3. Ментальні: • планування • робота з книгою	• Виховання особистісних та професійних якостей	• Підготовка та виголошення доповідей • Виконання тестів • Залік
II. Практично-операційні методи • виконання практичних робіт • написання реферативних робіт • обговорення • експертиза • аналітичний огляд • вирішення тестових завдань		

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
з дисципліни
“СОЦІАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ”

Тема 1. Соціальні технології як тип науково-практичної діяльності

Мета: Закріплення лекційного матеріалу.

Основний зміст

Сутність та особливості соціотехнологічної діяльності. Типологізація та класифікація соціальних технологій. Функції та принципи соціальних технологій.

1. Питання до групового обговорення.

1. Соціальне призначення соціальних технологій.
2. Завдання та функції соціальних технологій.
3. Соціальні технології в системі соціологічного знання (обговорення представлених графічних схем).

Контрольні питання

1. Що таке соціотехнологічний вплив на суспільство?

2. У чому полягає специфіка соціальних технологій як процесу?
3. Охарактеризуйте особливості технологічності в соціальній діяльності.
4. Якими є базові завдання звернення до соціотехнологічної діяльності?
5. Визначте відмінності між базовими та частковими соціальними технологіями.
6. Опишіть основні етапи та фази розробки соціальної технології.

II. Подання результатів практичного завдання індивідуального виконання за заздалегідь визначеною тематикою.

Показати розроблену графічну схему місця соціальних технологій у системі соціологічної теорії та практики “Соціальні технології в системі соціологічного знання”.

III. Письмова робота (15–20 хв.)

а. Допишіть тлумачення.

1. Ознаками технологізації виступають:
2. Для структури соціальної технології характерна наявність:
 - а)
 - б)
 - в)
 - г)
 - д)
3. Розробка, конструювання соціальної технології включає наступні етапи:
 - а) – пов’язаний з.....
 - б) – представлений.....
 - в) – є.....
4. На мою думку, соціальні технології

IV. Підведення підсумків та визначення завдань до наступного семінарсько-практичного заняття.

Література [1; 4; 5; 8–10; 14–18; 23; 27; 30]

Тема 2. Соціальні кризи та соціотехнологічні ризики

Мета: Закріплення лекційного матеріалу; надання додаткової інформації до лекційного матеріалу.

Основний зміст

Соціальні наслідки впровадження соціальних технологій. Проблема гуманізації соціотехнологічних рішень та проєктів. Сутність ефективності соціальної технології.

I. Питання до групового обговорення.

1. Поняття “соціальний ризик”.
2. Проблема особистої відповідальності за непередбачені наслідки ризикової ситуації.
3. Моральні наслідки впровадження ризикових соціальних проєктів.
4. Етика взаємовідносин між розробником соціальної технології та її замовником.

Контрольні питання

1. Основні чинники соціального ризику.
2. Назвіть основні критерії ефективності соціальних технологій.
3. Що таке валідність та надійність соціальної технології?
4. Назвіть ознаки соціальної кризи.

II. Подання результатів практичного завдання індивідуального виконання за задалегідь визначеною тематикою.

Подати схему кризи (на вибір: економічної, екологічної, політичної, культурної тощо) у її співвідношенні з ризиками та факторами ефективності.

III. Письмова робота (15–20 хв.)

а. Допишіть твердження.

1. У рамках соціотехнологічної діяльності ризик визначається як...
2. За масштабами кризи бувають.....
3. Соціальні небезпеки можуть спричинити.....

4. У чому особливість докризового періоду і коли він починається?.....

б. Виберіть один варіант відповіді.

1. Ефект соціального заходу визначається:

- а) задоволенням усіх учасників заходу;
- б) різницею між вихідним та кінцевим станом соціального процесу;
- в) різницею між витратами та перевитратами на організацію заходу;
- г) кількістю вдалих рішень у співвідношенні з невдалими.

2. Показником доцільності використання соціальної технології в конкретній ситуації, можливістю її тиражування в часі та просторі називається:

- а) конкретністю;
- б) точністю;
- в) валідністю;
- г) надійністю.

3. Технології, спрямовані на строк 3–5 років називаються:

- а) середньострокові;
- б) тактичні;
- в) рубіжні;
- г) пробні.

4. Авторами теорії катастроф є:

- а) А. Богданов, Г. Хакен, Л. Берталанфі;
- б) Р. Мертон, Т. Парсонс, Ф. Хайек;
- в) К. Маркс, Дж. Девіс, Дж. Тьорнер, А. Тоффлер;
- г) І. Стюарт, В. Арнольд, Т. Постон.

5. Визначає появу кризи зміною технологічної бази соціуму:

- а) теорія етногенезу;
- б) теорія ноосфери;
- в) теорія “довгих хвиль”;
- г) інноваційна теорія.

6. Генетична криза:

- а) є ураженням життєвоважливих елементів системи;
- б) з’являється внаслідок мутації соціального наслідування;
- в) є результатом порушення функціонування системи;
- г) є порушенням організації системи.

IV. Підведення підсумків та визначення завдань до наступного семінарсько-практичного заняття.

Література [1–3; 6; 7; 12; 15; 51; 53; 70]

Тема 3. Історична генеза соціотехнологічної діяльності

Мета: Закріплення лекційного матеріалу; надання додаткової інформації до лекційного матеріалу.

Основний зміст

Проблема проектування розвитку суспільного життя за Античності, Середньовіччя, епохи Відродження та Просвітництва й Нового часу. Ідеали соціального розвитку в XIX, XX та XXI ст.

I. Питання до групового обговорення.

1. Міф як соціальна технологія.
2. Утопічні проекти розбудови суспільства в епоху Відродження.
3. Концепція “суспільного договору”.
4. Принципи проектування та організації суспільства XIX–XX ст.

Контрольні питання

1. У чому полягає сутність космоцентричного та міфологічного пояснення соціальних відносин?
2. У чому полягає сутність “утопізму”?
3. Чому революція є радикальним способом перетворення суспільства?
4. Якими на думку А. де Токвіля є основні риси ліберально-демократичного суспільства?

II. Подання результатів практичного завдання індивідуального виконання за задалегідь визначеною тематикою.

Подати картину структурно-функціональної будови суспільства на основі поглядів (на вибір):

- Платона (“Держава”);
- Аристотеля (“Політика”);
- Т. Мора (“Утопія”);
- Т. Кампанелли (“Місто Сонця”);
- Т. Гоббса (“Левіафан”);
- Н. Макіавеллі (“Державець”);

- Ф. Бекона (“Нова Атлантида”);
- К. Маркса (“Маніфест Комуністичної партії”).

III. Письмова робота (15–20 хв.)

а. Допишіть думки.

1. Античний період відзначився соціальними технологіями
2. У період Середньовіччя соціальні технології передусім визначалися.....
3. В епоху Відродження соціальні технології проявлялися у.....
4. На мою думку, соціальні технології розвивалися відповідно.....

IV. Підведення підсумків та визначення завдань до наступного семінарсько-практичного заняття.

Література [21; 24; 26; 32; 34; 35–38; 41–44; 46–48; 58; 63]

Тема 4–5. Макрорівень соціотехнологічної діяльності

Мета: Закріплення лекційного матеріалу; надання додаткової інформації до лекційного матеріалу.

Основний зміст

Соціальне прогнозування, проектування, програмування, планування. Соціальна експертиза.

I. Питання до групового обговорення.

1. Проектно-конструктивна та винахідницька соціотехнологічна діяльність.
2. Оцінювальні дослідження проектів та програм.
3. Соціальний контроль та формування громадської думки.

Контрольні питання

1. Сутність поняття “цінності” для соціолога.
2. Які питання входять до соціально-демографічного блоку в соціологічній анкеті?

3. Визначте відмінність між увагою культуролога та соціолога у вивченні мистецтва.
4. При використанні методу екстраполяції, яким повинно бути співвідношення часу дальності прогнозу (прогнозного інтервалу) та часу ретроспекційного аналізу (глибини ретроспекції)?

II. Подання результатів практичного завдання індивідуального виконання за задалегідь визначеною тематикою.

Розробіть та обґрунтуйте критерії добору експертів для прогнозування розвитку системи (на вибір) освіти/економіки/ЗМІ/права/сім'ї в Україні.

III. Письмова робота (25–30 хв.)

а. Виберіть правильну відповідь.

1. Основні групи методів соціального прогнозування відповідно за змістовим описуванням — це:

- а) опитування населення або спеціалістів з метою впорядкування, об'єктивізації суб'єктивних оцінок прогнозного характеру;
- б) розроблення пошукових та нормативних моделей майбутнього стану об'єкта;
- в) побудова динамічних рядів показників розвитку соціального явища в минулому та майбутньому;
- г) ваш варіант.....
.....

2. Часовий лаг прогнозу першого ешелону:

- а) 100 років і більше;
- б) 40–45 років;
- в) 15–20 років;
- г) ваш варіант.....
.....

3. Мета соціального прогнозу:

- а) з'ясувати встановлений або закономірний стан соціальних об'єктів;
- б) виявити нові знання про ще невідомий стан соціальних об'єктів;
- в) обидва варіанти правильні.

4. Дельфійська техніка роботи прогнозистів базується на:

- а) груповій діяльності експертів;
- б) індивідуальній, незалежній роботі експертів.

5. Інверсійний метод верифікації соціального прогнозу базується на:

- а) перевірці співвідношення нового прогнозу з раніше зробленими;
- б) перевірці прогнозних розробок на ретроспективному матеріалі.

6. Продовжте перелік принципів розробки соціальних прогнозів:

- а) принцип системності;
- б) принцип узгодженості;
- в) принцип варіативності;
- г)
- д)
- е)

7. При виборі експертів для розробки прогнозу підбираються експерти:

- а) одного віку;
- б) різного віку.

8. Проектування, в якому вже спроектований об'єкт “прив'язується” до конкретної ситуації, називається:

- а) поточне;
- б) експериментальне;
- в) прогнозне.

9. Порівняйте послідовність етапів проектування:

1 етап —....., 2 етап —....., 3 етап —.....

- а) зважування найбільш очевидних соціальних наслідків наміченого проектного рішення за основним критерієм “кому вигідно?”;
- б) зважування всієї сукупності наслідків наміченого проектного рішення, в тому числі і непрямих;
- в) визначення масштабів ефекту наміченого нововведення.

10. Планування може ґрунтуватися на застосуванні:

- а) програмування;
- б) планування.

11. Вкажіть послідовність елементів цільової програми (а) – програма, б) – захід, в) – підпрограма, г) – робота):

1 –, 2 –, 3 –, 4 –

12. Статус керівника програми:

- а) підпорядковується директору та має широкі міжфункціональні повноваження;
- б) входить у позаструктурні органи типу “штаб”, “комітет”, “комісія”.

13. Соціальне планування можна визначити як:

- а) свідоме керування яким-небудь соціальним процесом у майбутньому;
- б) управлінське рішення, що передбачає порядок, послідовність, терміни і засоби їхнього виконання;
- в) передбачення явищ, процесів і попередження негативних тенденцій;
- г) всі варіанти правильні.

14. Соціальне планування як відображення формування майбутніх тенденцій, коли все покладається на природний хід подій, називається:

- а) пілотаж;
- б) поліпшений сценарій планування;
- в) стандартний сценарій планування;
- г) всі варіанти не правильні.

15. Соціальне планування – це:

- а) пошук цілей та шляхів розвитку соціального об’єкта;
- б) постановка цілей та визначення шляхів зміни стану соціального об’єкта.

16. Експертиза – це:

- а) дослідження якогось питання, що потребує спеціальних знань для уявлення мотивованого висновку;
- б) оцінка, привласнена тому або іншому явищу більшістю респондентів соціологічного опитування;
- в) правильні обидва судження.

17. Продовжте перелік принципів, на яких ґрунтується експертиза в галузі соціальної політики:

- а) усталеності;
- б) достовірності;
- в)
- г)
- д)

18. Визначте правильне судження:

- а) проектний аналіз може бути одним з етапів соціальної експертизи;
- б) соціальна експертиза може бути одним з етапів проектного аналізу.

19. Стратегії моніторингових досліджень і соціальної експертизи:

- а) практично ідентичні;
- б) значно відрізняються.

20. Закінчіть перелік видів соціального контролю, визначених Т. Парсонсом:

- а) ізоляція;
- б) відокремлення;
- в)
- г)

21. Достовірною причиною невиконання плану практично не вивчається у разі:

- а) перспективного соціального контролю;
- б) проспективного соціального контролю.

22. Проспективний контроль взагалі закладений у природі людської діяльності, тому органічно переходить у:

- а) самоконтроль суб'єкта діяльності;
- б) контроль реальності, оточуючої суб'єкта.

23. Опозиційний тиск на “верхи” може призвести до:

- а) громадянської непокори;
- б) фетишизації зовнішніх форм контролю в суспільстві.

IV. Підведення підсумків та визначення завдань до наступного семінарсько-практичного заняття.

Література [1–3; 6–8; 13; 19; 23; 28–31; 33; 51; 52; 54; 55; 61]

Тема 6. Мезо- та мікрорівень соціотехнологічної діяльності

Мета: Закріплення лекційного матеріалу; надання додаткової інформації до лекційного матеріалу.

Основний зміст

Іміджмейкінг. Соціальна діагностика, консультування, терапія. Особистісне проектування, самоменеджмент, рекрутмент.

1. *Учебний тренінг “Супермета”.*

1. Дайте відповідь на питання: “Що я хочу в своєму житті/професійній діяльності?”:
 - На першій сторінці швидко написати 10 пунктів-бажань.
 - Відкрити другу сторінку — написати ще 10 пунктів (не замислюючись над можливістю повторень).
 - На третій сторінці також написати 10 пунктів.
 - Послідовно на 1, 2 та 3 сторінках відмітити по три основних пункти.
 - Послідовно на 1, 2 і 3 сторінках відмітити тільки по одному пункту з трьох позначених.
 - З отриманих трьох пунктів на трьох сторінках вибрати одне бажання та записати його на окремій сторінці.
2. Встановити зв'язок бажання із вирішуваним усією групою завданням/проблемою.
3. Визначити конкретні параметри супермети і точний термін, до якого вона має бути реалізована.

Можливі перешкоди на шляху реалізації супермети

Варіант 1

1. Відповісти на питання: “Що буде заважати реалізації моєї супермети?”
2. Розділити відмічені перешкоди на два типи: “внутрішні” (що заважатиме в собі самому) й “зовнішні” (що заважатиме у зовнішньому середовищі).
3. На матеріалі відмічених “зовнішніх” перешкод показати алгоритм роботи з перешкодами:
 - перевести “зовнішні” перешкоди у “внутрішні” (“відсутність єдності в колективі” — “я не можу забезпечити єдності в колективі”);

- перевести перешкоду у питання-заддання: “як мені забезпечити єдність у колективі”;
 - вибрати прийнятне вирішення цього завдання.
4. Останні дві операції виконати з “внутрішніми” перешкодами.

Варіант 2

1. Лишити перешкоди їх емоційного впливу. Для цього необхідно в кожній перешкоді знайти позитивне для супермети.
2. Знайти в перешкодах нові можливості.

Інвентаризація особистих можливостей

Детально відповісти на наступні питання:

- що я вмію добре робити, що в мене добре виходить?
- мої досягнення на сьогоднішній день?
- у чому я досяг успіху?
- за що я себе поважаю?
- що допоможе мені реалізувати свою супермету в мені самому?
- що допоможе мені реалізувати свою супермету у зовнішньому середовищі?
- які у мене резерви? як їх задіяти?
- центри моєї сили в основних сферах мого життя (люди, зв'язки, гроші, здібності тощо).

II. Подання результатів практичного завдання індивідуального виконання за заздалегідь визначеною тематикою:

Визначте та опишіть відмінність між самопрезентаціями на тему “Моя професія — соціолог” під час:

- виступу перед старшокласниками;
- самопрезентації при прийомі на роботу;
- розповіді при знайомстві з однолітком; людиною старшого віку; представником несоціологічної або негуманітарної професії.

III. Підведення підсумків та визначення завдань до наступного семінарсько-практичного заняття.

Література [10; 11; 14; 17; 19; 22; 28–30; 33; 49; 51; 52; 68; 70; 71]

Тема 7. Соціальні технології соціальних інститутів політики, економіки, культури та освіти

Мета Закріплення лекційного матеріалу; надання додаткової інформації до лекційного матеріалу.

Основний зміст

Поділ влади як соціально-технологічний принцип демократії. Маркетинг як соціальна технологія. Соціальні технології у сфері фінансової діяльності. Освітні соціальні технології. Соціальні технології в комунікативній сфері.

I. Питання до групового обговорення.

1. Політичний маркетинг як соціальна технологія.
2. Кадровий менеджмент як соціальна технологія.
3. Мистецтво і соціальні технології.
4. Соціальні технології у сфері розваг і спорту.

Контрольні питання

1. У чому полягає зміст технологій формування державної політики?
2. Що являють собою технології прийняття політичних рішень?
3. Якими є основні типи та різновиди стимулів праці?
4. Чому виникає потреба ефективного управління персоналом?
5. У чому полягає соціально-технологічний смисл реклами та маркетингу?
6. Які організаційні принципи роблять мистецьку діяльність технологічною?

II. Представлення результатів практичного завдання індивідуального виконання за задалегідь визначеною тематикою.

На вибір:

- складіть таблицю/схему “Типологія політичних технологій”;
- покажіть графічно презентацію сутності технологій людського капіталу.

III. Письмова робота (15–20 хв.)

1. Опишіть сутність політичних технологій.....
.....

2. Визначте та опишіть сутність виборчих технологій.....
3. Опишіть особливості політичного прогнозування
4. Охарактеризуйте відмінність соціальної реклами від комерційної.....
5. Визначте основні соціальні технології в економічній сфері.....
6. Назвіть основні критерії визначення ефективності політичної реклами.....
7. Назвіть основні критерії визначення ефективності комерційної реклами.....

IV. Підведення підсумків та визначення завдань до наступного семінарсько-практичного заняття.

Література [1; 3; 10; 16; 17; 22; 45; 52; 54; 61; 62; 71]

Тема 8. Соціальні технології інформаційно комунікативного простору та екології

Мета: Закріплення лекційного матеріалу; надання додаткової інформації до лекційного матеріалу.

Основний зміст

Сутність інформації в житті суспільства. Науково-технічна революція та “інформаційний вибух”. Інформаційно-комп’ютерні технології. Екологічна та техногенна безпеки. Екологія людини.

I. Питання до групового обговорення.

1. Технології нарощування сили інтелекту.
2. Інформаційні війни.
3. Структура та стимули творчого процесу.
4. Взаємовідношення реального та віртуального світів.

Контрольні питання

1. Що вкладаємо в зміст “технології преси і телебачення”?
2. У чому сутність терміну “паблік рилейшнз”?
3. У чому сутність проблеми глобального потепління?

4. Чи можливо запобігти техногенним аваріям?
5. Як виявляється комп'ютерна залежність людини?

II. Подання результатів практичного завдання індивідуального виконання за задалегідь визначеною тематикою.

Розробіть план дій в ситуації загрози (на вибір):

- а) хакерської атаки;
- б) паводку на дачній ділянці.

III. Письмова робота (15–20 хв.)

а. Виберіть правильний варіант відповіді.

1. Під екологічною кризою розуміємо таке взаємовідношення між суспільством та природою, за яким:

- а) розвиток виробничих сил та виробничих відносин не відповідає можливостям ресурсного потенціалу природи;
- б) забруднюються всі найважливіші сфери життєдіяльності людини;
- в) не вистачає тих чи інших видів природних ресурсів, їх доводиться закуповувати за кордоном;
- г) навантаження на природу викликає супротив природоохоронних організацій.

2. Сутність найважливішого морального принципу прийняття рішення полягає в тому, що його результатом не має бути:

- а) заподіяння втрат особі, яка приймала рішення;
- б) заподіяння шкоди іншим людям та природі;
- в) виникнення потреби змінити прийняте рішення.

3. Під генофондом населення розуміється сукупність генів:

- а) громадян корінних національностей;
- б) всіх громадян;
- в) статистичної вибірки громадян.

4. Екологія внутрішнього середовища людини — це наука про:

- а) стан її внутрішніх органів та їхнього співвідпорядкування;
- б) взаємодії внутрішніх органів та їхньої взаємозалежності;
- в) збереження здоров'я в умовах сукупної дії на організм зовнішніх та внутрішніх факторів.

5. Так звані “групи ризику” об’єднують людей:

- а) певного фаху;
- б) певного способу життя;
- в) які проживають в екологічно несприятливих умовах;
- г) варіант а+б;
- д) варіант а+в.

6. Стратегічне призначення екології людини — забезпечувати:

- а) своє благополуччя та своїх близьких;
- б) гармонізацію взаємодії людей між собою та зовнішнім середовищем з метою досягнення стійкого розвитку;
- в) всезагальну екологічну освіту та виховання;
- г) гармонізацію стосунків між людьми.

7. До антропогенних забруднень біосфери належать:

- а) фізичне, біологічне, механічне, хімічне, естетичне (візуальне);
- б) фізичне, біологічне, хімічне;
- в) фізичне, біологічне, механічне, хімічне;
- г) фізичне, біологічне, хімічне, естетичне (візуальне).

8. Антропогенний вплив на природу обумовлений:

- а) діяльністю людини;
- б) природними явищами;
- в) процесами в біосфері;
- г) всім переліченим.

9. Ноосфера — це:

- а) сфера розуму;
- б) період впливу розумної діяльності людини на біосферу;
- в) вища стадія розвитку біосфери;
- г) “мисляча оболонка”.

б. Допишіть думку.

Сучасні інформаційні та комп’ютерні технології дозволяють.....

.....

Інтернет дозволяє сучасній людині.....

.....

IV. Підведення підсумків та визначення завдань до наступного семінарсько-практичного заняття.

Література [1; 2; 11; 20; 27; 49; 52; 53; 61]

Тема 9. Соціальні технології, соціологічна освіта та соціотехнологічна діяльність

Мета: Закріплення лекційного матеріалу; надання додаткової інформації до лекційного матеріалу.

Основний зміст

Специфіка професійної діяльності соціолога в соціотехнологічній сфері. Основні напрями професійної діяльності соціолога. Професійний кодекс.

I. Питання до групового обговорення.

1. Сутність та призначення соціальної реклами.
2. Професійний кодекс та професійна етика соціолога та соціотехнолога.

Контрольні питання

1. Як фах соціолога сприяє соціотехнологічній діяльності?
2. Які галузі соціально-громадського життя найчастіше потребують соціотехнологічного втручання?
3. Визначте вимоги до процедури оприлюднення соціологічної інформації.

II. Подання результатів практичного завдання індивідуального виконання за заздалегідь визначеною тематикою.

Окреслити образ соціолога в період передвиборчої та виборчої кампаній – “Соціолог як політичний діяч”.

III. Підведення підсумків.

Література [1; 8; 10; 16; 30; 39; 40; 50; 54; 57; 60; 66; 67]

ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ/ЕСЕ

У разі пропуску семінарсько-практичного заняття студент пише реферат або есе на тему пропущеного заняття (може вибирати одну із запропонованих тем або самостійно визначити тему відповідно до тематики семінарсько-практичного заняття, узгодивши її з викладачем).

ТЕМИ РЕФЕРАТИВ ДО СЕМІНАРСЬКО-ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Заняття 1

1. Принцип системного підходу в соціотехнологічній діяльності.
2. Синергетика і принцип синергізму.
3. Розвиток теоретичних основ соціотехнологічної діяльності.

Заняття 2

1. Ризики соціальних технологій.
2. Соціальна криза: сутність та шляхи попередження.
3. Кризи розвитку країн і технології їхнього подолання.

Заняття 3

1. Марксистська технологія перебудови суспільства та її практика.
2. Ідеї соціальних перетворень утопістів Т. Мора і Т. Кампанелли.
3. Міф як соціальна технологія.

Заняття 4–6

1. Теорія ігор та ігрові технології.
2. Технології вирішення конфліктів.
3. Соціальна діагностика: методи, структура, функції.
4. Творчість у соціальному проектуванні.
5. Соціальна інженерія.

Заняття 7

1. Реклама як соціальна технологія.
2. Ділова гра як соціальна технологія.
3. Маркетингова діяльність та соціальні технології.

Заняття 8

1. Автоматизована система управління: сутність та перспективи.
2. Інформаційна війна як феномен інформаційного суспільства.
3. Екологія людини: специфіка та функції.

Заняття 9

1. Етика взаємин між замовником соціальної технології та її розробником.

2. ЗМІ та соціальна інформація.
3. Основні напрями професійної діяльності соціолога в економічній, політичній та культурно-ідеологічній сферах суспільного життя.

ТЕМИ ЕСЕ

1. Соціолог на ринку праці у XXI ст. (Опишіть ваше бачення стану професії соціолога до середини XXI ст. на ринку праці, врахувавши сучасні тенденції.)
2. Інтернет-прогноз. (Проаналізуйте перспективи розвитку Інтернет на найближчі 10 років та обґрунтуйте вибір методів прогнозування.)
3. Навіщо потрібні прогнози розвитку малого підприємництва?
4. Дистанційна освіта в сільських регіонах.
5. Майбутні фірми, що спеціалізується на проведенні соціальних експертиз.
6. Оціночні дослідження і формування громадської думки.
7. Культурні аспекти вимірів соціальних інновацій.
8. Соціальне заохочення. (Опишіть види соціального заохочення, дайте оцінку їх ефективності на основі власного досвіду.)
9. Суспільний контроль за діяльністю ЗМІ. (Проаналізуйте існуючі форми суспільного контролю за роботою засобів масової інформації.)
10. Соціальна реабілітація безпритульних дітей.
11. Образ президента країни. (Змалюйте образ президента країни зовнішній вигляд, манери поведінки, стиль діяльності, команда, родина тощо.)
12. Спосіб життя сучасного студента.

ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1

1. Соціальні технології як тип науково-пізнавальної та організаційно-управлінської діяльності.
2. Становлення та розвиток освітніх технологій в епоху Середньовіччя. Школи і університети.
3. Оптимізація процесів організації політичної влади.

Варіант 2

1. Місце соціальних технологій у системі соціологічного знання.
2. Соціальні технології завоювання та утримання політичної влади. Трактат М. Макіавеллі “Державець”.
3. Шоу-бізнес і соціальні технології гри.

Варіант 3

1. Специфіка пізнавальних та організаційно-управлінських функцій соціальних технологій.
2. Утопічні проекти епохи Відродження як соціальні технології. Ідеї та принципи утопій Т. Мора, Т. Кампанелли і Ф. Бекона.
3. Фінансово-трастові соціальні технології.

Варіант 4

1. Проблема класифікації соціальних технологій. Типи і різновиди соціальних технологій.
2. Організаційно-управлінські проекти суспільного перетворення Т. Гоббса і Ж.-Ж. Руссо.
3. Соціальні технології у сфері дозвілля та вільного часу: туризм та індустрія розваг.

Варіант 5

1. Роль соціальних технологій у процесах оптимізації життєдіяльності українського суспільства.
2. Марксистський комуністичний проект суспільного перебудування. Праця К. Маркса і Ф. Енгельса “Маніфест Комуністичної партії”.
3. Змагальні та ігрові соціальні технології. Соціальний зміст і функції спорту.

Варіант 6

1. Етична проблема використання і впровадження соціальних технологій.
2. Соціальні технології організації і стимулювання праці.
3. Соціальні технології засобів масової комунікації: преси, радіо, телебачення, Інтернет.

Варіант 7

1. Становлення соціальних технологій в античній культурі: соціальні технології захисту цінності людського життя. Міф як соціальна технологія.
2. Принципи соціальної організації ліберально-демократичного суспільства. Праця А. де Токвіля “Демократія в Америці”.
3. Соціальні технології у сфері мистецтва: концертна, театральна, музейна діяльність.

Варіант 8

1. Соціалізаційні технології в античній культурі. Принципи виховання людини.
2. Маркетинг і реклама як соціальна технологія.
3. Ділова гра як соціальна технологія.

Варіант 9

1. Категорія “техне” в давньогрецькій культурі. Соціально-технологічний проект реформування суспільного життя в праці Платона “Держава”.
2. Кадровий менеджмент як соціальна технологія.
3. Політичний маркетинг та виборчий процес як соціальні технології.

Варіант 10

1. Аналіз тиранії, демократії, олігархії, монархії як організаційно-технологічних типів полісного життя у трактаті Аристотеля “Політика”.
2. Забезпечення соціальної безпеки як соціально-технологічний процес. Основні концепції соціальної безпеки.
3. Сучасні освітні технології: системи шкільної, професійно-технічної та вищої освіти.

КОНТРОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Контроль успішності та якості підготовки студентів протягом навчального періоду здійснюється в ході виконання самостійної роботи, написання робіт (рефератів, складання схем-таблиць, тестів, конспектів за результатами опрацювання творів соціологів) за програмою курсу, а також активної участі в обговоренні проблемних питань під час семінарсько-практичних занять. У разі пропущення студентом семінарських занять, він виконує реферативну роботу або есе за про-

понованим переліком тем (обсяг 6–10 сторінок). У разі необхідності контролю знань (рубіжного контролю) можливе проведення контрольної роботи.

Підсумкова атестація з курсу відбувається шляхом проведення заліку, до якого допускаються студенти, які виконали вимоги відповідної навчальної програми та успішно виконали індивідуальні роботи.

Для допуску до заліку з курсу “Соціальні технології” студенти повинні виконати наступні навчальні завдання:

відпрацювати всі семінарсько-практичні заняття; в разі пропуску семінарсько-практичного заняття подати реферативну роботу або есе на відповідну тему заняття.

КОНТРОЛЬНИЙ ТЕСТ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

а. Вкажіть неправильне визначення/твердження:

1. Соціальне проектування – це:

- а) цілеспрямована зміна конкретних соціальних інститутів;
- б) специфічна діяльність, результатом якої є науково обґрунтоване визначення варіантів розвитку нових соціальних процесів і явищ.

2. Проект починається:

- а) з пошуку оптимальної цілі;
- б) з прийняття рішення про розробку проекту;
- в) з перевірки необхідності соціального проектування шляхом оцінки доцільності цієї діяльності та її можливих результатів.

3. Вузька цільова спрямованість робить спорідненим програмування з:

- а) технологією;
- б) проектуванням;
- в) плануванням;
- г) прогнозуванням.

4. Планування – це:

- а) постановка цілі;
- б) вирішення проблем;
- в) визначення шляхів і засобів досягнення цілей.

5. Глибина ретроспекції повинна бути:

- а) меншою за прогнозований інтервал;
- б) однаковою з прогнозним інтервалом;
- в) більшою за прогнозний інтервал.

6. Для соціального планування характерні:

- а) зворотність часу;
- б) унікальність, невідтворювальність;
- в) логічна верифікація.

7. Експертиза — це:

- а) результат експерименту;
- б) оцінка, що потребує спеціальних знань;
- в) соціальний моніторинг, один з видів соціологічного дослідження;
- г) дослідження з наданням мотивованого висновку.

8. Соціальний контроль, на думку Н. Смелзера, реалізується:

- а) у процесі соціалізації;
- б) в усуненні девіації;
- в) у плануванні.

б. Визначте правильне (так) чи хибне (ні) твердження

№ пор.	Твердження	Так	Ні
1	Соціальна технологія — прояв плинності соціального життя		
2	Новизна технології визначається кількісними параметрами обсягу вкладених у технологію наукових знань		
3	Ф. Бекон автор “Утопії”		
4	Соціальне планування орієнтоване на майбутнє, а технології — на сучасне		
5	Пошуковий прогноз спрямований на визначення напрямів та часу досягнення можливих станів соціальних об’єктів та явищ, що сприймаються як цілі його розвитку		
6	В проєкт, який перебуває в процесі реалізації, можна вносити зміни		
7	Цільові програми орієнтовані на нововведення		
8	Спортивні ігри належать до природного виду ігор		
9	Управлінські технології — це цілеспрямований вплив на соціальну систему		
10	Програма “Технополіс” була розроблена в Японії		

Ключі до тестів для самоперевірки:

а.	б.
1 – б	1 – ні
2 – в	2 – ні
3 – а	3 – ні
4 – в	4 – так
5 – в	5 – ні
6 – в	6 – так
7 – а	7 – так
8 – в	8 – ні
	9 – так
	10 – так

ТЕМИ КУРСОВИХ РОБІТ

1. Соціально-технологічне проектування: головні функції.
2. Комунікативна функція соціальних технологій.
3. Застосування та впровадження соціальних технологій: етичні проблеми.
4. Соціальний ризик технологічного проектування та проблеми особистісної відповідальності.
5. Соціальні проекти стабільного та гармонійного соціального устрою в античній культурі.
6. Соціальні технології освіти та соціалізації в Середньовіччі.
7. Наукові та утопічні критерії соціальних проектів як основа соціально-технологічних рекомендацій.
8. Соціальна революція як соціально-технологічний проект.
9. Репресивний потенціал соціально-технологічних проектів.
10. Реформування суспільства як соціальна технологія.
11. Сучасний шоу-бізнес як соціальна технологія.
12. Соціально-технологічний потенціал рекламної діяльності.
13. Політичний маркетинг як соціальна технологія.
14. Соціальна сутність спорту: соціальні технології організації спортивних ігор та змагань.
15. Соціальні технології використання вільного часу: туризм та індустрія розваг.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Сутність та особливості соціально-технологічної діяльності.
2. Теоретичний та практичний зміст поняття “соціальна технологія”.
3. Співвідношення понять “соціальна технологія” та “соціальна інженерія”.
4. Теоретико-методологічні підходи до дослідження соціально-технологічних явищ.
5. Проблема типологізації соціальних технологій: традиційні та інноваційні соціальні технології.
6. Критерії класифікації соціальних технологій.
7. Класифікація соціальних технологій за сферами суспільної життєдіяльності.
8. Специфіка економічних технологій.
9. Специфіка політичних технологій.
10. Специфіка духовно-інформаційних технологій.
11. Класифікація соціальних технологій за терміном дії: довготривалі, середньострокові, короткострокові.
12. Класифікація соціальних технологій за масштабом дії: глобальні, регіональні, локальні.
13. Класифікація соціальних технологій за спрямованістю: руйнівні та креативні.
14. Місце та роль соціальних технологій у системі соціологічного знання.
15. Гносеологічні властивості та особливості соціальних технологій.
16. Науково-технічний прогрес та сучасна соціально-технологічна діяльність.
17. Вплив науково-технічної революції на технологізацію соціальних процесів.
18. Соціальне призначення соціальних технологій.
19. Особливості пізнавальних функцій соціальних технологій.
20. Специфіка світоглядної, гносеологічної та методологічної функцій соціальних технологій.
21. Специфіка інформаційної та прогностичної функцій соціальних технологій.
22. Особливості організаційно-практичних функцій: експертно-діагностичної, інноваційно-проективної.

23. Особливості організаційно-практичних функцій: комунікативної та демонстраційної.
24. Особливості організаційно-практичних функцій: організаційної та управлінської.
25. Практична значущість соціальних технологій у процесі демократизації українського суспільства.
26. Соціальні наслідки впровадження соціальних технологій.
27. Поняття “соціальний ризик”.
28. Основні чинники соціального ризику.
29. Проблема особистісної відповідальності за непередбачені наслідки ризикової ситуації.
30. Моральні наслідки впровадження ризикових соціальних проєктів.
31. Етика взаємовідносин між замовником та розробником соціальної технології.
32. Проблема гуманізації соціально-технологічних рішень та проєктів.
33. Космоцентричне світорозуміння та міфологічні засоби сакралізації цінності людського життя та соціалізації людини в Античній культурі.
34. Міф як соціальна технологія.
35. Категорія “техне” в давньогрецькій культурі.
36. Соціально-технологічний проєкт реформування суспільного життя у трактаті Платона “Держава”.
37. Аналіз тиранії, демократії, олігархії, монархії як організаційно-технологічних типів полісного життя у трактаті Аристотеля “Політика”.
38. Становлення та інституціоналізація соціальних технологій освіти в Середні віки: школи та університети.
39. Проблема проєктування розвитку суспільного життя. Утопічні проєкти побудови гуманного суспільства в епоху Відродження.
40. Модель гуманного та справедливого суспільства в праці Т. Мора “Утопія”.
41. Концепція гармонійного суспільного устрою у праці Т. Кампанелли “Місто Сонця”.
42. Технократична утопія Ф. Бекона у праці “Нова Атлантида”.
43. Ідеї соціальної технології завоювання і утримання політичної влади Н. Макіавеллі в трактаті “Державець”.

44. Суспільний договір як технологічний принцип подолання природної агресивності людини в праці Т. Гоббса “Левіафан”.
45. Концепція “суспільного договору” і пошук шляхів становлення гармонійного суспільного стану у творчості Ж.-Ж. Руссо.
46. Співвідношення понять “прогноз”, “передбачення”, “проект”.
47. Наукові та утопічні критерії соціальних проектів як основа соціально-технологічних рекомендацій.
48. К. Маркс і Ф. Енгельс про приреченість капіталізму та об’єктивну потребу перебудови соціальних відносин капіталістичного типу в праці “Маніфест Комуністичної партії”.
49. Світоглядні і теоретичні принципи проектування та організації комуністичного суспільства в праці К. Маркса “Критика Готської програми”.
50. Соціальна революція як соціально-технологічний процес.
51. Соціалістична революція як засіб радикального перетворення суспільства.
52. Проекти та технологічні ідеї модернізації ліберально-демократичного суспільства у працях А. де Токвіля та Дж.-Ст. Міля.
53. Соціальні технології організації та стимулювання праці.
54. Кадровий менеджмент як соціальна технологія.
55. Маркетинг як соціальна технологія.
56. Реклама як соціальна технологія.
57. Соціальні технології фінансово-трастової діяльності.
58. Шоу-бізнес як соціальна технологія.
59. Забезпечення соціальної безпеки як соціально-технологічний процес.
60. Основні концепції національної безпеки.
61. Поділ влади як соціально-технологічний принцип організації та функціонування демократичного суспільства.
62. Забезпечення гармонійного функціонування політичної влади у демократичному суспільстві.
63. Політичний маркетинг як соціальна технологія.
64. Виборчий процес як соціальна технологія.
65. Сучасні технологічні моделі соціальної політики: патерналістська та активна моделі соціальної політики.
66. Соціальні технології розвитку місцевого самоврядування.
67. Соціальні технології стимулювання громадянської активності.
68. Політичне лідерство як соціально-технологічний процес.

69. Сучасні освітні соціальні технології: організаційні принципи функціонування системи шкільної, професійно-технічної та вищої освіти.
70. Соціальні технології засобів масової інформації та комунікації: преси, радіо, телебачення, Інтернет.
71. Інтернет як сучасна комунікативна соціальна технологія.
72. Соціальна сутність спорту: соціальні технології організації спортивних ігор і змагань.
73. Соціальні технології у мистецтві: організаційні принципи театральної, концертної та музейно-виставкової діяльності.
74. Соціальні технології використання вільного часу: туризм та індустрія розваг.
75. Сучасні проблеми організації розваг і дозвілля.
76. Ділова гра як соціальна технологія.
77. Зміст та різновиди інтелектуальних соціальних технологій.
78. PR як інформаційно-комунікативна технологія.
79. Поняття параметризації соціальних технологій.
80. Процедури проектування смислових та цільових параметрів соціальних технологій.
81. Процедури розробки структурних та якісних параметрів соціальних технологій.
82. Принципи оцінки ефективності та довготривалості соціальних технологій.
83. Принципи оцінки надійності та валідності соціальних технологій.
84. Розробка елементів функціонального забезпечення соціальних технологій.
85. Соціальна технологія як нововведення.
86. Технологічні особливості діагностичних вимірювальних процедур.
87. Підходи до розробки моделей соціальної діагностики.
88. Специфіка соціальних чинників, що впливають на процеси впровадження соціальних технологій.
89. Принципи впровадження соціальних технологій.
90. Системи контролю за соціально-технологічними проектами.

СПИСОК ЛИТЕРАТУРИ

Основна

1. *Дятченко Л. Я.* Социальные технологии в управлении общественными процессами. — М., 2003.
2. *Иванов В. Н.* Социальные технологии в современном мире. — М., 1996.
3. *Иванов В. Н., Патрушев В. И.* Социальные технологии: Учеб. пособие. — М., 2004.
4. *Иконникова Г. И.* О понятии “социальная технология” // Филос. науки. — 1984. — № 5.
5. *Клинтух Т. Ю.* Социальные технологии: диалектика репродуктивной и продуктивной деятельности // Социальные технологии: вопросы теории и практики. — Ростов н/Д, 1992.
6. *Котляров И. В.* Теоретические основы социального проектирования. — Минск, 1989.
7. *Курбатов В. И., Курбатова О. В.* Социальное проектирование. — М., 2002.
8. *Матвиенко В. Я.* Социальные технологии: Учеб. пособие. — К., 1999.
9. *Основы социальных технологий: В 2 ч.* — Белгород, 1992.
10. *Подшивалкина В. И.* Социальные технологии: проблемы теории и практики. — Кишинев, 1997.
11. *Современные социальные технологии: сущность, многообразие форм и внедрение.* — Ч. 1–4. — Белгород, 1991.
12. *Социальная инженерия: В 2 ч.* — Ч. 1. Теоретико-методологические проблемы: Курс лекций / Под ред. Ю. М. Резника и В. В. Щербины. — М., 1994.
13. *Социальные технологии в системе производства зарубежных стран // Хрестоматия: В 2 т.* — Минск; Волгоград, 1993.
14. *Социальные технологии: вопросы теории и практики: В 2 т.* — К., 1994.
15. *Социальные технологии: Толковый словарь.* — 2-е изд. / Отв. ред. В. Н. Иванов. — М.; Белгород, 1995.
16. *Стефанов Н.* Общественные науки и социальные технологии. — М., 1976.
17. *Сурмин Ю. П., Туленков Н. В.* Теория социальных технологий. — К., 2004.

18. *Теория управления: Социально-технологический подход* // Энциклопедический словарь. — М., 2004.

Додаткова

19. *Актуальные проблемы разработки и внедрения социальных технологий в трудовых коллективах.* — М., 1991.

20. *Атаманчук Г. А.* Теория государственного управления. — М., 2004.

21. *Аристотель* Политика // Сочинения: В 4 т. — М., 1983. — Т. 4.

22. *Бестужев-Лада И. В.* Социальный прогноз и социальное нововведение // Социол. исследования. — 1990. — № 8.

23. *Бергер П., Лукман Т.* Социальное конструирование реальности. — М., 1995.

24. *Бэкон Ф.* Новая Атлантида // Сочинения: В 4 т. — М., 1977. — Т. 2.

25. *Гидденс Э.* Устройство общества. — М., 2003.

26. *Гоббс Т.* Левиафан // Сочинения: В 2 т. — М., 1991. — Т. 2.

27. *Гордилов В. А., Гордилова О. А.* Социальные технологии в контексте новой парадигмы социального познания // Социальные технологии: вопросы теории и практики. — Ростов н/Д, 1992.

28. *Девятко И. Ф.* Диагностическая процедура в социологии. Очерк истории и теории. — М., 1993.

29. *Дудченко В. С.* Инновационные технологии: Учеб.-метод. пособие. — М., 1996.

30. *Давыдов В. В.* Теория деятельности и социальная практика // Вопросы философии. — 1996. — № 5.

31. *Данакин Н. С.* Теоретические и методические основы разработки технологий социального управления: Автореф. докт. дис. — М., 1994.

32. *Кампанелла Т.* Город Солнца // Антология мировой философии: В 4 т. — М., 1970. — Т. 2.

33. *Королько В. Г.* Основы публич рилейшнз. — М.; К., 2000.

34. *Ле Гофф Ж.* Цивилизация средневекового Запада. — М., 1992.

35. *Лосев А. Ф.* Диалектика мифа // Опыты. — М., 1990.

36. *Лосев А. Ф.* Древнегреческая мифология // Философская энциклопедия: В 5 т. — М., 1964.

37. *Лосев А. Ф.* История античной эстетики. Аристотель и поздняя классика. — М., 1975.

38. *Макиавелли Н.* Государь. — М., 1992.
39. *Маркович Д.* Общая социология. — М., 1998.
40. *Маркович Д.* Социология. — М., 1994.
41. *Маркс К.* К критике политической экономии. Предисловие // К. Маркс, Ф. Энгельс. Сочинения: 2-е изд. — М., 1984. — Т. 13.
42. *Маркс К.* Капитал. — Т. 1. — Гл. 24. // К. Маркс, Ф. Энгельс. Сочинения: 2-е изд. — М., 1984.
43. *Маркс К.* Критика Готской программы // К. Маркс, Ф. Энгельс. Сочинения: 2-е изд. — М., 1984. — Т. 19.
44. *Маркс К., Энгельс Ф.* Манифест Коммунистической партии // К. Маркс, Ф. Энгельс. Сочинения: 2-е изд. — М., 1984. — Т. 4
45. *Милль Дж.-Ст.* Основы политической экономии: В 3 т. — М., 1980. — Т. 1.
46. *Монте А.* Египет Рамзесов. — М., 1989.
47. *Мор Т.* Утопия. — М., 1973.
48. *Платон.* Государство. — Х., 2000.
49. *Подшивалкина В. И.* Деловые игры как инструмент изучения общественного мнения // Экономика и социология. — 1990. — № 2.
50. *Попова М. И.* Социология. Пропедевтический курс. — К., 1990.
51. *Почепцов Г. Г.* ПР для профессионалов. — К., 2000.
52. *Ракитов А. И.* Цивилизация, культура, технология и рынок // Вопросы философии. — 1992. — № 5.
53. *Рева Г. В., Врублевський В. К., Ксьонзенко В. П., Маринич І. В.* Український соціум: загрози екстремальних ситуацій. — К., 2003.
54. *Резник Ю. М.* Формирование гражданского общества: социоинженерный поход // Социологические исследования. — 1994. — № 10.
55. *Розин В. М.* Проектирование как объект философско-методологического исследования // Вопросы философии. — 1984. — № 10.
56. *Саймон Г.* Науки об искусственном. — М., 1972.
57. *Смелзер Н.* Социология. — М., 1994.
58. *Соколов В. В.* Средневековая философия. — М., 1979.
59. *Сорокин П. А.* Человек. Цивилизация. Общество. — М., 1992.
60. *Судаков В. И.* Социологическое познание: современные тенденции и стимулы развития. — Днепропетровск, 1995.
61. *Сысоева Л. Л.* Социальная инженерия и специфика промышленной социологии // Социологические исследования. — 1984. — № 1.

62. *Технологии* политической власти / Под ред. В. Я. Матвиенко. — К., 1994.
63. *Токвиль А. де.* Демократия в Америке. — М., 1992.
64. *Тощенко Ж. П.* Социология. — М., 1992.
65. *Федотова В. Г.* Классическая и неклассическая парадигмы в социальном познании // Социальные науки и современность. — 1992. — № 4.
66. *Чавес М. С., Куллей Х. В.* Социальная наука и социальная технология // Общественные науки и современность. — 1992. — № 6.
67. *Шамишурин В. И.* “Гуманитарная” социология: новые ориентиры и старые проблемы // Социологические исследования. — 1992. — № 2.
68. *Шнайдерман Б.* Человеческие ценности и будущие технологии (Декларация ответственности) // Психологический журнал. — 1992. — № 3.
69. *Щюре А.* Великие посвященные. — М., 1990.
70. *Экспертные* оценки в социологических исследованиях. — К., 1990.
71. *Янушкевич Ф.* Технология обучения в системе высшего образования. — М., 1989.

МАУП

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Методи, види і форми контролю та звітності самостійної роботи студентів з дисципліни “Соціальні технології”	5
Зміст самостійної роботи з дисципліни “Соціальні технології”	6
Варіанти контрольних робіт	24
Контроль самостійної роботи студентів	26
Контрольний тест для самоперевірки	27
Теми курсових робіт.....	29
Питання для самоконтролю.....	30
Список літератури	34

Відповідальний за випуск	<i>А. Д. Вегеренко</i>
Редактор	<i>С. М. Толкачова</i>
Комп’ютерне верстання	<i>Н. І. Нечипоренко</i>

Зам. № ВКЦ-3381

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП